

**พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6**
**Administrative Behavior of Primary School Administrators in Khong
District Under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 6**

มนตรี หมื่นรัตน์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนและเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .893 โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t-test) และการทดสอบ (F-test) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า 1. พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการตัดสินใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ 2. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: พฤติกรรม, ผู้บริหาร,

Abstract

The purpose of this research were to study administrative behavior of school administrators and comparison of administrative behavior of primary school administrators in Khong District according to teachers' opinions classified by educational level Work experience and the size of the school. The samples was 210 peoples. The tools used in this research were a questionnaire with 5 level scales and

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

reliability of .893 The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

The results of the research found that

The administrative behaviors of primary school administrators in Khong District under Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office 6 were a moderate level. When considering each aspect, it was found that for the target setting, there is the highest average and minimum mean were Decision-making, Which was according to the hypothesis. 2. Teachers with different educational levels and different work experience There were no differences in opinions regarding the administrative behavior of the executives. Which was not according to the hypothesis. 3. Teachers working in schools of different sizes Had comment on Administrative behavior of executives in overall and each side were not different. Which was not conform to the hypothesis.

Keyword : Administrative Behavior, School Administrators

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพซึ่งการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยสร้างความเสมอภาคและสร้างโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยกำหนด ทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ให้สถานศึกษามีความสำคัญสูงสุด มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษามากขึ้นในลักษณะการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องทำเป็นคู่ขนานกันไป เพราะหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, (2545 : 7) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน จากการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 โรงเรียนได้รับการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา โรงเรียนมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคและจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างส่วนราชการ สถานศึกษาขึ้นอยู่กับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีผลต่อการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเพราะมีภาระงานมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ ปรับสถานการณ์ ปรับพฤติกรรม การทำงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ประสพปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงาน คือ 1.ปัญหาด้านปริมาณ จากการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา มีทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นหรือที่เรียกว่า โรงเรียนขยายโอกาส พบว่าโรงเรียนบางส่วนยังขาดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา นักเรียนบางส่วนมีปัญหาความยากจน ต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ ทำให้ร่างกายและสติปัญญาไม่

พร้อมต่อการเรียน ผู้ปกครองบางส่วนทำงานหนัก บางครอบครัวติดการพนัน จนไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เท่าที่ควร 2.ปัญหาการบริหารและการสนับสนุนการสอนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนบางส่วนยังขาดงบประมาณสนับสนุน เช่น สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการทางภาษา รวมทั้งห้องสมุดที่รวบรวมหนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าหาความรู้ เป็นต้น 3.ปัญหาการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น กระบวนการจัดการเรียนการสอนยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ คือ เน้นเนื้อหาวิชาแบบครูเป็นศูนย์กลางมากกว่านักเรียนเป็นศูนย์กลาง การวัดและประเมินผลยังไม่ครอบคลุมและชัดเจน การนิเทศติดตามยังไม่ทั่วถึง และไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร บางโรงเรียนขาดแคลนครู ครูสอนหลายวิชาไม่ตรงตามความรู้ ความถนัด ไม่ตรงตามวิชาเอกที่ศึกษามา อีกทั้งครูมีภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายมาก ครูมุ่งทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ จึงทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย ปัญหาหนี้สินส่วนตัว ผู้บริหารไม่ค่อยอยู่ ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนา จากปัญหาดังกล่าว พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพราะผู้บริหารจะต้องใช้พฤติกรรมในการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธาและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทั้งความรู้ ความสามารถ ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตนเอง ก้าวทันเทคโนโลยีและสามารถประกอบอาชีพได้ จึงจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 เพื่อต้องการทราบข้อมูลโดยภาพรวมและสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุง พัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาใน อำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 รวมทั้งสิ้น 446 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan, (1970 :608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 78 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 92 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจ สอบรายการ

(Check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารผู้บริหาร ซึ่งอาศัยแนวคิดเรื่องพฤติกรรม โดยดัดแปลงและปรับปรุงจากเครื่องมือวัด พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ณรงค์ ศรีเฮงไพบูลย์, (2548 : 102-108) จำแนกเป็น 6 ด้าน รวม 36 ข้อ ผู้ศึกษานำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขออนุญาตถึงผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 และหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ส่งต่อโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองพร้อมทั้งประสานงานกับผู้บริหารในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการติดตามเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืน ซึ่งได้รับคืนทั้งหมด 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้น ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบสภาพความสมบูรณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้ 1.ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย 2.ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่า t-test และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' 4. นำผลการวิจัยที่ได้มาประมวล สรุปโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ใช้มาตราวัดตามวิธีของ ลิเคิร์ท Likert, (1967) เป็นชนิดมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดมาตราส่วนไว้ 5 ระดับ 5.การแปรความหมายของคะแนน การวิเคราะห์เพื่อทราบว่าการบริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีพฤติกรรมกรรมการบริหารอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1.สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) 1.1 ค่าร้อยละ (percentage) 1.2 ค่าเฉลี่ย \bar{X} 1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) 2.1 ค่าสถิติ t-test (กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม) 2.2 ค่าสถิติ F-test (กรณีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ในด้านการเป็นผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย และการควบคุมการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือครูผู้สอนโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอคง จำนวนทั้งสิ้น 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test

ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมาย และ

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตัดสินใจ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารวางแผนทางและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนได้ชัดเจนเพื่อนำสู่ความสำเร็จ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เมื่อผู้บริหารรับข่าวสาร หรือนโยบายจากต้นสังกัดมาจะแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบทันทีเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีการศึกษาาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย 3.42 โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.35 และพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผู้ศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนมีภาระงานเยอะ ส่วนใหญ่จะอาศัยการบริหารงานด้วยการใช้ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ฉะนั้น ควรเพิ่มทักษะกระบวนการในการบริหารด้วยการฝึกอบรม ทั้งด้านพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม เพราะโดยส่วนใหญ่ผู้บริหารจะบริหารงานไปตามกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่วางไว้ โดยไม่ได้คำนึงถึง การใช้พฤติกรรมบริหาร ที่อาศัยหลักจิตวิทยา พร้อมด้วยต้องสามารถเป็นผู้บริหารที่มีพฤติกรรมครอบคลุมทั้งด้านการเป็นผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย และการควบคุมการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ระหว่างดำรงตำแหน่งของผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ทฤษฎีการบริหารแนวใหม่ เพื่อให้ทันกับโลกในยุคปัจจุบัน

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารมาจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโดยตรง หากผู้บริหารสั่งการ

ได้ครอบคลุมและเป็นขั้นตอน ก็จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายการทำงานไว้เป็นอย่างดี

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าอีกทั้งยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยนั้น อาจจะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่างกันก็จริง แต่หากผู้บริหารมีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพก็ทำให้ครูผู้สอนทำงานได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ฉะนั้น พฤติกรรมกรรมการบริหารครบทั้ง 6 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย และการควบคุมการปฏิบัติงาน จะส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และต่ำสุดคือโรงเรียนขนาดกลาง จากผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจุบันผู้บริหารยุคใหม่ มีความสามารถและประสิทธิภาพไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เทคนิคการบริหาร และประสบการณ์ทำงานของผู้บริหาร ฉะนั้น ไม่ว่าจะโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ จึงทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาของ สุธาสิณี วิทยากรณ์, (2545 : 64) พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีระดับผลการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5. ผลการศึกษา พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ทั้ง 6 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นผู้นำ โดยผู้ศึกษาค้นคว้านำมาอภิปรายผลแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

5.1 ด้านการเป็นผู้นำ พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรับผิดชอบ สามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรายุทธ เจริญผล, (2547 : 65) เรื่อง พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแก่งกระจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ด้านการจูงใจ พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยกย่อง ชมเชย ผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อมีผลงานดีเด่น และไว้วางใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตามความสามารถที่ถนัด อีกทั้งยังดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอีกด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรายุทธ เจริญผล, (2547 : 66) เรื่อง แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอแก่งกระจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า การสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง ควรเพิ่มการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง

5.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโดยภาพรวมควรเพิ่มความเป็นมิตรและเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชามีมนุษยสัมพันธ์ และมีการติดต่อประสานงานกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรสุรีย์ สุธนวัฒน์, (2549 : 71) ที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 พบว่าอยู่ในระดับปานกลางซึ่งผู้บริหารให้ความสนใจกับสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีการพบปะติดต่อประสานงาน มีการประชุมครูเพื่อแจ้งข่าวสารอยู่เสมอ เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปฏิรูปการศึกษา ต้องก้าวทันโลก เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นไปได้หลายทาง นอกจากนี้การจะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องมีการประชุมชี้แจงข่าวสารต่างๆ ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษา

5.4 ด้านการตัดสินใจ พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมอบหมายงานอย่างเป็นระบบและรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณรงค์ ศรีเองไพบูลย์, (2548 : 78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยก่อนการตัดสินใจจะมีการประชุมครูทั้งหมด เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ครูก็ได้มีโอกาสรับรู้ในการตัดสินใจของผู้บริหารด้วย

5.5 ด้านการกำหนดเป้าหมาย พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการบริหารไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็มีการวางแผนทางในการแก้ปัญหาไว้อย่างชัดเจนอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาติ คงเจริญ, (2543 : 44) ว่า ผู้บริหารภารกิจที่ปฏิบัติกันในทุกวันนี้ มีเป้าหมายเดียวกันทั้งสิ้น นั่นคือต้องการให้การกิจสำเร็จลุล่วงไปอย่างดี ผู้บริหารแต่ละคนจะสรรหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้อย่างดีที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด กระบวนการที่คิดจะทำให้ดีที่สุดเพื่อได้งานมีคุณภาพนั้น คือ “การบริหาร” ที่มีการแบ่งงานกันทำให้โดยทั่วถึง มีผู้บริหารเป็นผู้คอยติดตามดูแล เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

5.6 ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศราวุธ เจริญผล, (2547 : 66) พบว่าการควบคุมการปฏิบัติงาน คือ การมอบหมายงานต้องมีการกระจายงานให้ทุกคน การประเมินการปฏิบัติงานต้องใช้มาตรฐานเดียวกัน สร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และประสิทธิภาพของงานมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ จึงควรนำผลการศึกษาดังกล่าวไปปรับใช้และพัฒนาต่อไป

1.1 ด้านการจูงใจ ผู้บริหารโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการแสวงหาข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการตัดสินใจ ผู้บริหารพร้อมที่จะรับฟังทุกปัญหาและให้ความช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชา โดยเท่าเทียมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

ควรศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6

บรรณานุกรม

- ณรงค์ ศรีเฮงไพบูลย์. (2548) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสรีประจันต์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545) การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาส์น
- พรสุรีย์ สุธนวัฒน์. (2549). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกิ่งอำเภอดงพัฒนา นครราชสีมา จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรายุทธ เจริญผล. (2547) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอแก่งกระจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาติ คงเจริญ. (2534). ความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาลีณี วิทยาภรณ์. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Likert, R. (1976). *The human organization*. New York: McGraw – Hill. Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan. C. (2000).(2014, October 15). *Educational Administration : Concept and Practices*. 3rded. Belmont : Wadsworth.